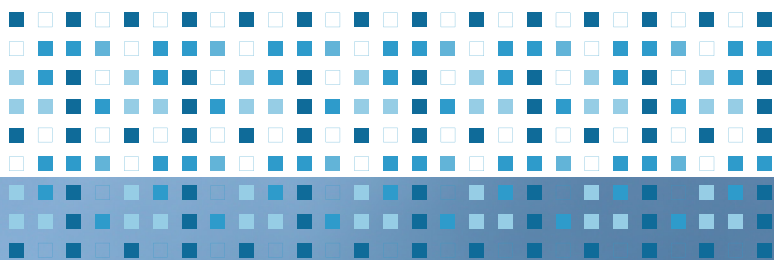

Begrotingsvoorstel 2027

Raad voor de rechtspraak

Begrotingsvoorstel 2027

15 september 2026

Inhoudsopgave

1. Samenvatting	4
2. Inleiding	4
3. Beleidsmatige ontwikkelingen en doelen	5
3.1 Beleidsdoelen	5
4. Productiegerelateerde bijdrage	10
4.1. Wijze van berekening	10
4.2. Consequenties productiegerelateerde bijdrage	16
5. Bijdrage voor gerechtskosten	16
6. Bijdrage voor overige kosten	17
6.1. Vaste kosten	17
6.2. Megazaken in het strafrecht	17
6.4. Bijzondere kamers	18
7. Taken niet-Bfr 2005	20
8. Aanvraag leenfaciliteit	20
9. Ontwikkeling eigen vermogen	21
10. Doorlooptijden	21

1. Samenvatting

Dit begrotingsvoorstel beschrijft de beleidsdoelen, die voortvloeien uit de missie, visie en Koers 2030 van de Rechtspraak en de prijsafspraken voor de periode 2026–2028 tussen de Raad voor de rechtspraak en het Ministerie van Justitie en Veiligheid.

Capaciteitsbehoefte

De in dit begrotingsvoorstel opgenomen capaciteitsbehoefte voor strafzaken, bestuurszaken en civiele zaken is gebaseerd op de door het Ministerie van Justitie en Veiligheid (JenV) opgestelde meerjarenprognose van de capaciteitsbehoefte in de justitiële ketens op basis van het Prognosemodel Justitiële Ketens (PMJ) en specifiek voor zaken in het vreemdelingenrecht de Meerjaren Productieprognose (MPP). De geraamde capaciteitsbehoefte vertaalt zich naar aantallen geraamde zaken.

De totale aanvullend gevraagde bijdrage die hoort bij de geraamde capaciteitsbehoefte neemt vanaf 2026 tot en met 2030 toe van ca € 23,1 mln. in 2026 naar € 88,8 mln. vanaf 2030.

Belangrijkste reden van deze toename is dat eerder conform het regeerakkoord Schoof met ingang van 2027 juist een verlaging van de vreemdelingenbijdrage en daarmee het beschikbare bedrag in de begroting is doorgevoerd. Daardoor is nu vanaf 2026 een hogere extra bijdrage nodig om aan de geraamde capaciteitsbehoefte te kunnen voldoen. Daarnaast worden extra middelen geraamd voor het CBb, de Ondernemingskamer en de secretariaten van de commissies van toezicht.

Tabel 1 Begrotingsvoorstel Rechtspraak 2027
x € 1.000

	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Bijdrage J&V-begroting 2026	1.565.010	1.581.803	1.577.095	1.573.168	1.570.357	1.570.357
<i>mutaties:</i>						
Productiegerelateerde bijdrage	22.060	49.384	63.236	69.378	78.292	81.540
Vaste kosten	– 1.804	– 1.238	2.831	2.880	3.000	3.000
Gerechtskosten	– 476	– 474	– 474	– 455	– 429	– 429
Megazaken straf	– 1.301	– 1.328	– 1.328	– 1.328	– 1.328	– 1.328
CBb	717	1.217	3.433	3.433	1.933	1.933
Bijzondere kamers	1.612	1.774	1.795	1.806	1.800	1.800
Niet-Bfr 2005	2.303	2.303	2.303	2.303	2.303	2.303
Totaal gevraagde bijdrage J&V	1.588.122	1.633.442	1.648.891	1.651.184	1.655.928	1.659.176
Mutatie t.o.v. bijdrage begroting 2026	23.112	51.639	71.796	78.016	85.571	88.819
Netherlands Commercial court	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000

2. Inleiding

In deze meerjarenbegroting, die onder meer gebaseerd is op de PMJ-prognose van december 2025, geeft de Rechtspraak aan welke doelen zij wil bereiken, welke activiteiten zij in komende jaren wil verrichten en welke middelen daarvoor nodig zijn.

In de begroting van het Ministerie van JenV voor 2027 zal de Minister meedelen welke middelen hij van plan is bij de begrotingswet beschikbaar te stellen aan de Rechtspraak. Indien dat bedrag afwijkt van het bedrag in dit begrotingsvoorstel, wordt het daar nader gemotiveerd. Vervolgens geeft de Rechtspraak in het jaarplan 2027 aan welke activiteiten worden ondernomen met de middelen die de Minister op basis van de begrotingswet feitelijk ter beschikking stelt. In dit begrotingsvoorstel 2027 worden ook wijzigingsvoorstellen opgenomen voor het lopende begrotingsjaar 2026.

Leeswijzer

Dit begrotingsvoorstel is als volgt opgebouwd: In hoofdstuk 3 worden de beleidsmatige ontwikkelingen en beleidsdoelen weergegeven. In de hoofdstukken 4, 5, 6 en 7 worden voor elk van de onderdelen van de financiële bijdrage van het Ministerie van JenV aan de Rechtspraak voorstellen gedaan. Deze onderdelen zijn de productiegerelateerde bijdrage, de bijdrage voor gerechtskosten, de bijdrage voor overige kosten en de bijdrage voor activiteiten die niet voortvloeien uit de Wet op de rechterlijke organisatie (Wet RO) en het Besluit financiering rechtspraak 2005 (Bfr 2005). Hoofdstuk 8 heeft betrekking op de aanvraag voor de leenfaciliteit. Hoofdstuk 9 geeft de ontwikkeling van het eigen vermogen weer. Tot slot gaat hoofdstuk 10 over de doorlooptijden van rechtszaken.

3. Beleidsmatige ontwikkelingen en doelen

3.1 Beleidsdoelen

Dit hoofdstuk beschrijft de beleidsdoelen van de Rechtspraak en de prijsafspraken voor de periode 2026–2028 tussen de Raad voor de rechtspraak en het Ministerie van Justitie en Veiligheid.

De Koers 2030 vloeit voort uit onze missie, namelijk dat de Rechtspraak rechten en vrijheden beschermt, opkomt voor de democratische rechtsstaat, zorgt voor een goede toepassing van het recht en voor beslissingen door onafhankelijke, onpartijdige, integere en deskundige rechters. Dit is vervolgens vertaald in de visie van onze organisatie die luidt: de Rechtspraak is rechtvaardig, toegankelijk, tijdig en transparant en speelt in op maatschappelijke ontwikkelingen. Richting 2030 is de Rechtspraak voornemens om tegen deze achtergrond te focussen op de volgende beleidsdoelen:

Het vertrouwen van rechtzoekenden verhogen. Dit doen we door het inzetten op deskundigheid en door het verhogen van tijdigheid en toegankelijkheid.

Het verstevigen van de positie van de Rechtspraak in de rechtsstaat. Dit doen we door het vergroten van transparantie en openbaarheid en door het versterken van onafhankelijkheid.

Het verstevigen van de Rechtspraakorganisatie. Dit doen we door in te zetten op medewerkers en door het verbeteren van besluitvorming en uitvoering.

Alle onderdelen van de Rechtspraak werken in 2027 gezamenlijk aan de beleidsdoelen. Bij het geven van invulling hieraan spelen in ieder geval de volgende onderwerpen een belangrijke rol.

Innovatie en maatschappelijk effectieve rechtspraak

De veranderende behoeften van de samenleving vragen om een Rechtspraak die zich blijft ontwikkelen en aanpassen. Burgers en professionals verwachten niet alleen juridisch juiste beslissingen, maar ook rechtspraak die toegankelijk en begrijpelijk is. Voor mensen met een juridisch probleem ligt een duurzame oplossing niet altijd uitsluitend in het beslechten van een juridisch geschil. Vaak is sprake van onderliggende financiële, sociale of praktische problematiek die vraagt om een bredere benadering.

Met innovatieve projecten en maatschappelijk effectieve rechtspraak wil de Rechtspraak beter aansluiten bij de behoeften van rechtzoekenden. Daarbij is extra aandacht voor laagdrempelige, toegankelijke en tijdige rechtspraak, voor het probleem achter het geschil en voor samenwerking rondom de rechtzoekende.

Innovatie binnen de Rechtspraak bereikt daarbij steeds meer een nieuwe fase waarin de nadruk verschuift van experimenteren naar implementatie, opschaling en structurele borging binnen reguliere werkwijzen. Zo is de schuldenfunctionaris landelijk geïmplementeerd, wordt de wijkrecht-spraak verder uitgebreid en wordt op meerdere locaties geëxperimenteerd met de regelrechter.

Daarnaast investeert de Rechtspraak in innovatieve vormen van toegang tot het recht, zoals voorRecht en andere initiatieven rondom voorportalen. Daarbij wordt onderzocht hoe voorportalen rechtzoekenden in een vroeg stadium kunnen ondersteunen bij het vinden van een passende oplossingsrichting. Ook wordt ingezet op betere informatievoorziening, warme overdracht tussen organisaties en meer samenhang tussen het sociaal, juridisch en uitvoerend domein.

Klantonderzoek

Tevredenheid van rechtzoekenden is cruciaal voor het behouden van hun vertrouwen in de Rechtspraak. Deze tevredenheid wordt voor een groot deel bepaald door procedurele rechtvaardigheid. Vanzelfsprekend speelt kennis, zorgvuldigheid en professionaliteit ook een belangrijke rol. We verbeteren de tevredenheid door zowel landelijk als lokaal opvolging te geven aan het Klantonderzoek uit 2025. Voor rechtzoekenden is het van belang dat ze zich eerlijk behandeld voelen, het gerecht hen serieus neemt, ze zich gehoord en gezien voelen en dat het gerecht oog voor hen heeft als mens. De Rechtspraak heeft de beschikking over een zogenaamde «Instrumentenkoffer» Klantonderzoek bestaande uit zes verschillende onderzoeksmethodieken en een intern team dat de gerechten helpt bij het continue meten. Hiermee heeft de Rechtspraak inzicht in de beleving van burgers en professionals en kan zij gericht werken aan verbeteringen waar zij het meest op zitten te wachten. Hierbij is er meer oog voor verbindende professionaliteit, het binnenlaten van de buitenwereld en het daarop afstemmen van interne processen.

Begrijpelijke en mensgerichte communicatie

Vertrouwen in de rechtspraak wordt mede beïnvloed als rechtzoekenden rechtspraak kunnen bereiken, betalen en begrijpen. Toegankelijkheid is daarom van groot belang. De Rechtspraak biedt via zowel digitale als papieren communicatiekanalen praktische en begrijpelijke informatie over de stappen in de procedure en wat er op welk moment van iedere procespartij wordt verwacht. Door de rechtzoekende als het ware «aan de hand te nemen» en in heldere taal uit te leggen wat de stappen in de

procedure zijn en wie wat wanneer moet doen, voelen burgers zich goed geïnformeerd in plaats van onzeker. Hiermee versterken we het vertrouwen in de rechtspraak. De rechtspraak voert klantreisonderzoeken uit en met behulp van de inzichten hieruit zorgen we ervoor dat de informatie aansluit op de behoeften van burgers. Per zaakstroom passen we de brievensets aan en vernieuwen we de informatie op Rechtspraak.nl. We gebruiken begrijpelijke taal in al onze communicatie.

Reflectie familie- en jeugdrecht

In februari 2023 heeft de reflectiecommissie familie- en jeugdrechters van de gerechten haar rapport *Recht doen aan kinderen en ouders* gepubliceerd. Dit rapport bevat de reflectie op de werkwijze van rechters in het familie- en jeugdrecht en volgt op een eerder onderzoek van bestuursrechters naar hun rol in de toeslagenaffaire. Conclusie van de reflectie is dat er voor bescherming van kwetsbare kinderen en hun ouders meer tijd en continuïteit in het hele proces rondom familie- en jeugdzaken moet komen. Hun belangen kunnen daardoor beter worden beschermd. De rechtsbescherming van deze kinderen en hun ouders moet verder worden verbeterd. In het prijsakkoord 2026–2028 zijn hiervoor extra middelen ter beschikking gesteld.

De Rechtspraak gebruikt deze middelen onder andere voor meer zittingscapaciteit, inclusief meer tijd voor de voorbereiding en nabewerking van de zaken die op deze zittingen worden behandeld. Ook worden minderjarigen die zijn uitgenodigd voor een gesprek met de kinderrechter beter begeleid en streven we naar de realisatie van één rechter per gezin, wat de motivering van de uitspraken in deze zaken ook ten goede zal komen. Daarnaast wordt er verder gewerkt aan ruimte voor onderlinge reflectie over de invulling van de rol van rechters. Ook onderzoekt de Rechtspraak de inzet van pedagogisch medewerkers. Dit zal bijdragen aan meer kennis rondom huiselijk geweld, gehechtheid en culturele achtergrond, vergelijkbaar met de rol van forensisch medewerkers in strafzaken. Daarnaast blijft de Rechtspraak zich inzetten om achterstanden bij gerechten te voorkomen of weg te werken en waar mogelijk doorlooptijden te verkorten.

Sinds medio 2025 vinden kindgesprekken met kinderen vanaf 8 jaar plaats (was vanaf 12 jaar). De gevolgen die dit voor gerechten heeft gehad, bijvoorbeeld op het gebied van personele bezetting, zullen worden geëvalueerd.

Daarnaast gaat de Rechtspraak zich richten op het vergroten van kennis en bewustwording op het gebied van zaken waarin mogelijk huiselijk geweld speelt. Hiernaast zal onderzocht worden welke werkwijzen en innovaties kunnen bijdragen aan een betere behandeling van dit soort zaken.

Digitalisering

De Rechtspraak werkt vanuit een gezamenlijke digitaliseringsstrategie aan een stabiele digitalisering van de Rechtspraak. De centrale gedachte is dat iedereen (rechtzoekende, procespartijen, ketenpartners en medewerkers van de Rechtspraak) op elk gewenst moment, op elke gewenste plek kan beschikken over de informatie die hen toekomt. Deze strategie wil de Rechtspraak realiseren langs vijf pijlers: Digitale Toegankelijkheid, Digitaal Verbonden, Digitaal Werken, Data als kapitaal en een betrouwbare Informatievoorziening.

De eerste pijler, Digitale Toegankelijkheid, wordt in 2027 grotendeels afgerond. De komende jaren staat de Rechtspraak voor de opgave deze digitale toegankelijkheid om te zetten in digitaal werken binnen de Rechtspraak. De huidige administratieve systemen moeten verder worden vernieuwd naar systemen voor digitale procesondersteuning om ook intern de vruchten te kunnen plukken van de digitalisering aan de voorkant.

Artificiële Intelligentie (AI)

AI verandert de wereld ingrijpend. De Rechtspraak dient zich daartoe te verhouden. Enerzijds manifesteert AI zich in de casuïstiek: hoe gaan we om met door AI gegenereerde proces- en bewijsstukken? Welk effect heeft AI op bewijsvoering en equality of arms? Anderzijds biedt AI de Rechtspraak ook kansen. AI zou bijvoorbeeld een wezenlijke bijdrage kunnen leveren aan grote vraagstukken van de Rechtspraak zoals het beheersen van doorlooptijden en werkdruk.

De Rechtspraak investeert en experimenteert met AI om slimmer en innovatiever te werken. Begin 2026 is RechtspraakGPT geïmplementeerd binnen de Rechtspraak. Deze generatieve AI-assistent ondersteunt bij diverse tekstuele taken buiten het primaire proces. Daarnaast is fors geïnvesteerd aan AI-geletterdheid binnen de organisatie.

Het komende jaar gaat de Rechtspraak door met experimenteren en inzetten op AI-toepassingen zoals juridisch zoeken en documentclassificatie. Daarnaast blijven we inzetten op AI-geletterdheid opdat alle medewerkers zich bewust worden van de kansen en bedreigingen bij het werken met artificiële intelligentie.

Doorkijkend naar 2030 streeft de Rechtspraak onder meer naar de inzet van chatbots om laagdrempelig in contact te komen met mensen, AI in te zetten op documentanalyse van complexe dossiers (samenvatten, argumentextractie, annoteren) en uitspraken samen te vatten op B1-niveau. Om deze wijze kan AI bijdragen aan meer ruimte voor de menselijke kern van rechtspraak: luisteren, doorvragen, wegen, motiveren en normeren.

Roosteren en plannen

De Rechtspraak staat voor de uitdaging dat doorlooptijdstandaarden vaak niet worden gehaald, terwijl de maatschappelijke druk op tijdige en voorspelbare rechtspraak toeneemt. Factoren als arbeidsmarktkrapte, complexere zaken en beperkte logistieke expertise verhogen de druk op het rooster- en planproces.

Duurzame verbetering vraagt om praktische uitvoerbaarheid, goede ondersteuning en stevige bestuurlijke verankering. Een landelijke stuurgroep faciliteert vanaf 2026 daarom kennisdeling, stimuleert professionalisering, formuleert ICT-behoefte en monitort resultaten. Zij ontwikkelt kaders en beleid voor roosteren en plannen en ondersteunt gerechten bij het bereiken van volwassenheidsniveau 3 (standaardisatie). De gerechten blijven zelf verantwoordelijk voor implementatie en uitvoering.

De ambitie is een transparant, professioneel en betrouwbaar rooster- en planproces met duidelijke rollen, gestandaardiseerde werkwijzen en effectief gebruik van data en IT. De implementatie verloopt gefaseerd en in haalbare stappen, met blijvende bestuurlijke betrokkenheid en passende faciliteiten. Binnen twee jaar worden meetbare verbeteringen in voorspelbaarheid, kwaliteit, continuïteit en efficiëntie van de planning nagestreefd.

Daarbij worden klantinzichten structureel benut via aansluiting op bestaand klantonderzoek en vertaald naar klantgerichte indicatoren .

Kortom, verdere professionalisering van roosteren en plannen is essentieel om te voldoen aan maatschappelijke verwachtingen, werkdruk te beheersen en de Rechtspraak toekomstbestendig te maken. Dit vraagt blijvende regie, samenwerking en heldere bestuurlijke kaders met borging van resultaten.

Nieuwe wet- en regelgeving

Voor de periode 2026–2028 is er sprake van een aantal wetsvoorstellen en arresten met grote financiële gevolgen. Dit zijn bijvoorbeeld het Migratiepact, de «Versterking waarborgfunctie Algemene wet bestuursrecht», het arrest van de Hoge Raad omtrent verschoningsrecht en filtering van gegevens.

Ook de invoering van het nieuwe Wetboek van Strafvordering is een doorlopend traject. De Rechtspraak vormt als organisatie een schakel binnen de strafrechtketen en is volop betrokken bij de totstandkoming van het nieuwe Wetboek van Strafvordering. Begin 2024 is bepaald dat het nieuwe Wetboek van Strafvordering op 1 april 2029 van kracht wordt. Op basis hiervan heeft het programma nieuw Wetboek van Strafvordering het bestaande programmaplan en de bijbehorende meerjarenbegroting herschreven.

De Rechtspraak gaat onverminderd door met alle activiteiten die zijn gericht op de invoering van het nieuwe Wetboek van Strafvordering.

Onze mensen

De wereld verandert razendsnel. Technologische vooruitgang, maatschappelijke verschuivingen en veranderende verwachtingen van medewerkers vragen de Rechtspraak om hier, vanuit de HR-strategie, op in te spelen. Om medewerkers hierbij te ondersteunen en verandering te faciliteren, staan leidinggevendenden centraal. De Rechtspraak zorgt ervoor dat zij nu en in de nabije toekomst voldoende toegerust zijn voor de maatschappelijke taak van de Rechtspraak.

In 2027 wordt daarnaast aandacht besteed aan organisatieontwikkeling, o.a. via versterken van kennis op organisatie inrichting, voorbereiding op de vernieuwing Functiegebouw Rijk en implementatie van de geactualiseerde functieprofielen van rechters en raadsheren. Verzuimbeleid heeft prioriteit met preventieve maatregelen, vitaliteitsinitiatieven en aandacht voor psychosociale arbeidsbelasting. Ook werkdruk blijft een aandachtspunt, waarbij projecten zoals het herverdelen van taken en pilots met gerechtsjuristen bijdragen aan een betere balans en nieuwe loopbaankansen. Tenslotte blijft de Rechtspraak investeren in een integer, sociaal veilig en inclusief werkklimaat door objectieve werving, bewustwording over integriteit, het versterken van het meldsysteem en het aanbieden van trainingen en ondersteuning via vertrouwenspersonen. Hiermee draagt de Rechtspraak bij aan kwaliteit, vertrouwen en een gezonde werkomgeving.

Huisvesting

De Rechtspraak beschikt over een omvangrijke vastgoedportefeuille van 45 locaties. De komende jaren staan in het teken van substantiële ontwikkelingen: de uitvoering van omvangrijke (ver)nieuwbouw- en renovatieprojecten, de verdere digitalisering van de Rechtspraak, het realiseren van duurzaamheidsambities en nieuwe werkvormen zoals

hybride werken. Hier wordt in 2027 een strategisch huisvestingsplan voor gemaakt om het geheel van ambities en projecten overzichtelijk in kaart te brengen met daarbij inzicht in de kwalitatieve en financiële ontwikkeling van de vastgoedportefeuille. Door autonome kostenontwikkeling en stijging van de (bouw) rente ligt hier een grote financiële opgave voor de komende jaren.

Security

De Rechtspraak geeft inmiddels op een volwassen wijze invulling aan de weerbaarheidsopgave die op de organisatie rust. De Rechtspraak voorziet vanuit het project weerbaarheid wel nog extra investeringen in (nood)communicatievoorzieningen en redundante maatregelen op o.a. het vlak van werkplek- informatie- en noodstroomvoorziening. Op het vlak van security heeft de Rechtspraak het afgelopen jaar al op diverse aspecten duidelijke een ontwikkeling doorgemaakt ten aanzien van de strategische doelstellingen op het vlak van security. Er zijn de komende jaren nog stappen te zetten om het gestelde ambitieniveau op het vlak van bescherming en response te behalen. Naast de het doorzetten van de initiatieven die in 2026 zijn gestart (o.a. governance, thuisbezoeken, beleidsontwikkeling), wordt in 2027 dan ook ingezet op een verdere versterking van het brede securityraamwerk door de geïntensiverde ondersteuning op enkele specialistische securitydomeinen zoals integriteit en personele beveiliging. Ook is extra aandacht voor de gestructureerde borging van processen, kennis en beheersmaatregelen in het kader van de generieke aansturingsthema's riskmanagement en compliance. In het verlengde van de ontwikkelingen op de genoemde domeinen en thema's wordt het komende budgetjaar een extra inzet verwacht op de screening van medewerkers op kwetsbare functies, het beschermen van individuele medewerkers in risicovolle functies en het verder inrichten en beheren van het zogenoemde GRC-platform.

4. Productiegerelateerde bijdrage

4.1. Wijze van berekening

Het door JenV gefinancierde budget van de Rechtspraak is voor ongeveer 53% gebaseerd op het aantal rechtszaken dat naar verwachting in dat jaar wordt afgehandeld. Naast deze productiegerelateerde bijdrage is er een vaste lumpsumbijdrage voor de vaste kosten (zie paragraaf 6).

De capaciteitsbehoefte en het productievoorstel hebben conform het Bfr 2005 als basis de verwachte instroom volgens de meest recente ketenprognoses. Daarmee is dit ook de basis voor de productiegerelateerde bijdrage aan de Rechtspraak.

Betrouwbare instroomramingen

De in dit begrotingsvoorstel opgenomen capaciteitsbehoefte voor de behandeling van strafzaken, bestuurszaken en civiele zaken is gebaseerd op de door het Ministerie van JenV opgestelde meerjarenprognose van de capaciteitsbehoefte in de justitiële ketens op basis van het Prognosemodel Justitiële Ketens (PMJ).

De prognose van de capaciteitsbehoefte voor de behandeling van vreemdelingenzaken is gebaseerd op de Meerjaren Productie Prognose (MPP) in de vreemdelingenketen.

De PMJ-prognoses zijn gebaseerd op econometrische modellen, waarbij gebruik is gemaakt van in het verleden gevonden verbanden tussen externe ontwikkelingen (demografische, economische en maatschappelijke) en ontwikkelingen in de verschillende justitieketens. De externe ontwikkelingen zijn onder andere de ontwikkeling van de omvang van de beroepsbevolking, de koopkrachtontwikkeling, het gemiddeld inkomen, de uitkeringen, de ontwikkeling van de bruto toegevoegde waarde en de collectieve lastendruk. De prognoses hiervan zijn ontleend aan diverse publicaties van het Centraal Planbureau (CPB), zie de PMJ-rapporten van het WODC en de Raad voor de rechtspraak voor meer informatie over het PMJ en de gebruikte CBP-publicaties.¹ De PMJ-prognoses voor de jaren 2026 t/m 2031 zijn vastgesteld in december 2025. De op dat moment beschikbare economische en demografische prognoses van het CPB en CBS zijn gebruikt voor het opstellen van de prognoses.

De Minister van A&M maakt samen met de ketenpartners in de vreemdelingenketen de MPP. Deze prognose geeft een beeld van de mogelijke instroom van asielzoekers, het ketenproces van Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND), Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA) en Dienst Terugkeer en Vertrek (DT&V) en de uitstroom naar gemeenten. Op basis van de beschikbare informatie van de asielinstroom stelt de IND periodiek een productieplan op waarbij rekening wordt gehouden met instroom, voorraad en prioritering binnen het totaal van alle te behandelen procedures. Het productieplan van de IND wordt verwerkt in de MPP en daarmee worden twee keer per jaar prognoses van in- en uitstroom van het aantal zaken gedaan. In de MPP van augustus 2026 is het te verwachten effect van het EU-migratiepact dat op 12 juni 2026 in werking is getreden meegenomen.

Naast de zogenaamde beleidsneutrale raming van het aantal rechtszaken worden in het PMJ en de MPP ook verwachte gevolgen in aantallen zaken van nieuwe wet- en regelgeving en beleid meegenomen. Voor de Rechtspraak zijn die effecten over het algemeen gebaseerd op ex-ante evaluaties die in het kader van de wetgevingsadvisering tot stand zijn gekomen.

Verwachte ontwikkeling van de capaciteitsbehoefte in de periode 2026–2031

Volgens de laatste PMJ-prognoses en MPP van augustus 2026 zal de totale capaciteitsbehoefte bij de Rechtspraak van 2026 tot 2031 stijgen met ongeveer 60.000 zaken.

¹ PMJ cahier t/m 2031 en Kamerbrief PMJ

**Tabel 2 Productie conform meerjarenprognose
(aantallen producten)**

	2026	2027	2028	2029	2030	2031
rechtbank familie	132.493	133.557	134.795	136.020	137.250	138.470
rechtbank handel	61.633	62.974	64.323	65.315	65.941	66.334
rechtbank bestuur	41.385	41.984	42.325	42.770	43.289	43.674
rechtbank straf	169.981	170.972	171.159	172.636	174.256	174.552
kanton civiel	845.744	850.657	856.914	865.497	873.888	880.889
kanton straf	144.664	149.178	151.684	154.706	156.511	157.577
rechtbank VK	74.970	74.990	74.990	74.990	74.990	74.990
rechtbank belasting	37.319	38.190	37.321	37.481	36.795	36.261
Totaal rechtbanken	1.508.189	1.522.502	1.533.510	1.549.416	1.562.920	1.572.748
hof familie	3.607	3.630	3.652	3.673	3.695	3.717
hof handel	5.979	5.986	6.025	6.063	6.100	6.131
hof straf	30.321	28.949	30.182	30.460	30.639	30.619
hof belasting	9.601	8.540	9.108	8.704	8.684	8.425
Totaal gerechtshoven	49.508	47.106	48.967	48.901	49.118	48.892
CRvB	3.049	3.041	3.153	3.239	3.285	3.354
Totalen rechtbanken, gerechtshoven en CRvB	1.560.746	1.572.649	1.585.631	1.601.556	1.615.323	1.624.994

In onderstaande figuren is per productgroep de prognose 2026–2031 afgezet tegen de gefinancierde capaciteit 2026. Laatstgenoemde betreft het aantal zaken dat kan worden afgedaan gezien de financiële middelen die voor 2026 beschikbaar zijn voor de betreffende productgroep op basis van de begroting van J&V voor 2026. Als de prognose voor 2026 boven de gefinancierde capaciteit ligt is er een financieel tekort om de zaken af te kunnen doen en ligt de prognose onder de gefinancierde capaciteit dan is er een overschot.

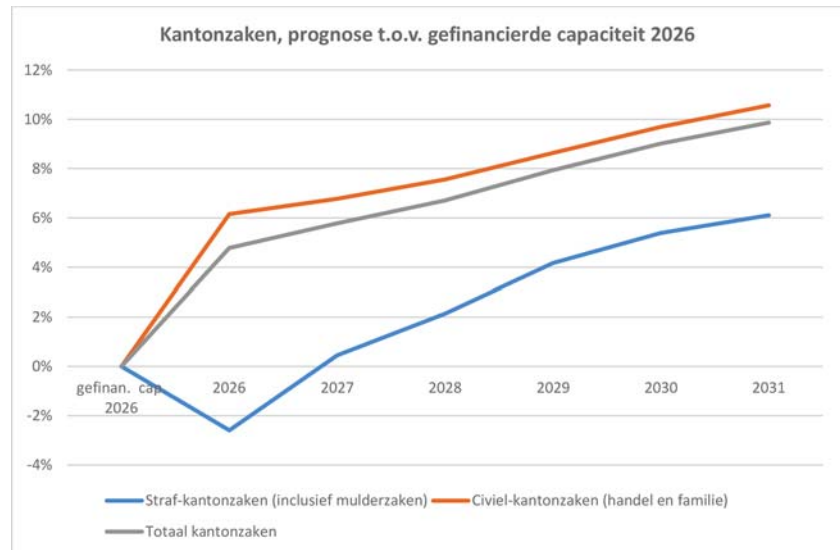
Kantonzaken (civiel en straf)

Kantonzaken zijn voor het overgrote deel civiele zaken; slechts een klein deel betreft straf.

De prognose van *civiele* kantonzaken ligt voor 2026 zes procent en in 2027 zeven procent boven de gefinancierde capaciteit 2026. Daarna blijft het aantal zaken naar verwachting nog licht stijgen. Dat de prognose voor kanton civiel in 2026 boven de gefinancierde capaciteit ligt heeft voor een belangrijk deel een technische oorzaak (beoordeling van een mentorschapsverslag telt sinds 2026 als zaak; de prijs van een kantonzaak voor 2026–2028 is destijds naar rato verlaagd.)

De stijging van het aantal zaken in de prognose komt voornamelijk doordat er meer handelszaken worden verwacht, vanwege de verwachting dat de economische omstandigheden de komende jaren iets zullen verslechteren.

Naar verwachting ligt het aantal kantonzaken straf in 2026 drie procent onder de gefinancierde capaciteit 2026; in 2027 is hij weer gelijk aan de gefinancierde capaciteit 2026. In de jaren daarna ligt het aantal straf kantonzaken boven de gefinancierde capaciteit 2026.

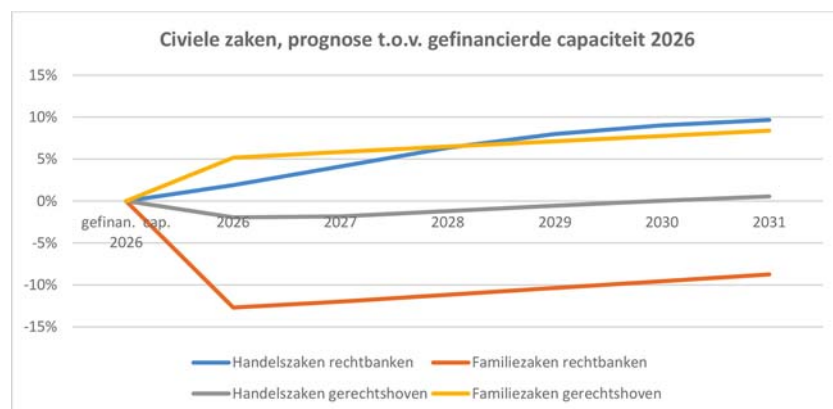
Civielrechtelijke zaken (handel en familie) rechtbanken en hoven

De prognose van het aantal handelszaken bij de rechtbanken komt in 2026 twee procent en in 2027 vier procent boven de gefinancierde capaciteit 2026 uit. Voor gerechtshoven is de prognose dat het aantal zaken in 2026 en 2027 twee procent onder de gefinancierde capaciteit 2026 ligt. Naar verwachting stijgt het aantal handelszaken bij rechtbanken en hoven tot 2031 licht.

De prognose van het aantal familiezaken bij de rechtbanken ligt in 2026 dertien procent en in 2027 twaalf procent onder de gefinancierde capaciteit 2026. Ten gevolge van een wetswijziging is sinds 2023 sprake van een substantieel lager aantal aantekeningen gezamenlijk gezag bij de rechtbanken. Deze verlaging was niet volledig in de prognoses van voorgaande jaren, en daarmee de gefinancierde capaciteit 2026 verwerkt. In de meest recente PMJ is dit alsnog gebeurd.

Het aantal familiezaken bij de gerechtshoven ligt in 2026 en 2027 naar verwachting respectievelijk vijf en zes procent boven de gefinancierde

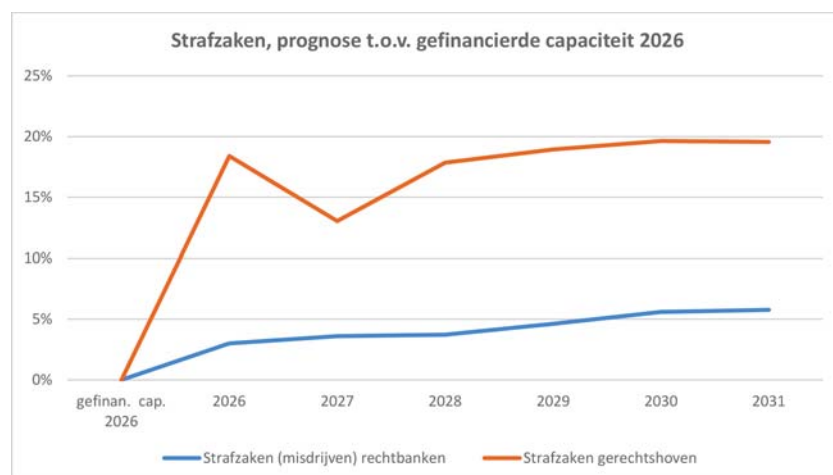
capaciteit. De prognose is dat het aantal familiezaken bij de rechtbanken en de gerechtshoven de komende jaren licht zal stijgen.

Strafzaken rechtbanken en hoven

De prognose van het aantal strafzaken bij rechtbanken ligt in 2026 drie en in 2027 vier procent boven de gefinancierde capaciteit 2026. De prognose van het aantal zaken bij de hoven ligt in 2026 achttien procent en in 2027 dertien procent boven de gefinancierde capaciteit 2026.

De reden is dat in de PMJ-prognoses zijn – zoals in het prijsakkoord afgesproken – extra zaken zijn toegevoegd. Zodat het ministerie van JenV de zogenaamde OM/ZM werkwijze (zwaardere zaken door meer OM strafbeschikkingen) door middel van hogere productieafspraken kan financieren.

Reguliere bestuursrechtelijke zaken

Voor de reguliere bestuursrechtelijke zaken (dit zijn bestuursrechtelijke zaken met uitzondering van belasting- en vreemdelingenzaken) bij de rechtbanken is de prognose dat het aantal zaken in 2026 drie procent en in 2027 vijf procent boven de gefinancierde capaciteit 2026 ligt. Na 2027 blijft het aantal regulier bestuursrechtelijke zaken bij de rechtbanken naar verwachting licht stijgen.

Voor zaken bij het CRvB is de prognose dat het aantal zaken in 2026 en 2027 vijf procent onder de gefinancierde capaciteit 2026 ligt.

Belastingzaken

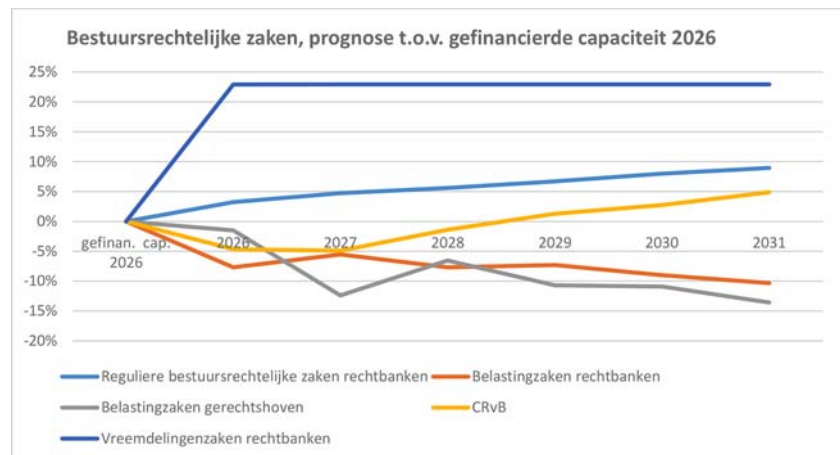
De prognose van het aantal belastingzaken bij de rechtbanken ligt in 2026 acht procent en in 2027 zes procent onder de gefinancierde capaciteit in 2026. De lagere prognose dan de gefinancierde capaciteit komt met name omdat het aantal WOZ- (Wet Onroerende Zaken) en BPM- (Belasting op Personenauto's en Motorrijwielen) zaken lager is dan eerder verwacht. Daarna daalt het aantal weer en ligt het aantal zaken in 2031 naar verwachting tien procent onder de gefinancierde capaciteit 2026. De prognose van belastingzaken bij de hoven ligt in 2026 twee procent en in 2027 twaalf procent onder de gefinancierde capaciteit.

Vreemdelingenzaken

De Minister van Asiel en Migratie (AenM) maakt samen met de ketenpartners in de vreemdelingenketen de Meerjarige Productie Planning (MPP) voor vreemdelingenzaken. De Rechtspraak neemt deze prognoses over in zijn begrotingsvoorstellen. Uitgangspunt is de MPP van augustus 2026. In de nieuwe inschattingen zijn de gevolgen van een aantal ontwikkelingen nog onzeker.

In deze MPP-prognose van augustus 2026 zijn de gevolgen van het EU-migratiepact opgenomen, alsmede de impact van het plan van aanpak van de Minister van A&M om de huidige voorraden bij de IND versneld op te pakken. Dit heeft grote impact op de prognose van het aantal vreemdelingenzaken bij de Rechtspraak voor de komende jaren.

De prognose van de uitstroom van het aantal vreemdelingenzaken ligt mede hierdoor in 2026 en 2027 23 procent boven het aantal gefinancierde zaken zoals opgenomen in de begroting 2026. Een hogere prognose in aantallen betekent dat een aanpassing van de capaciteitsraming en de daarvoor benodigde middelen noodzakelijk is. De verwachte hogere instroom aan zaken zal leiden tot oplopende doorlooptijden en werkvoorraden.

4.2. Consequenties productiegerelateerde bijdrage

In onderstaande tabel worden per productgroep de verschillen tussen de benodigde middelen in 2027 en de huidige gefinancierde capaciteit weergegeven. De productieaantallen conform de meerjarenprognoses liggen hieraan ten grondslag. De tabel laat zien dat er de komende jaren extra financiële middelen (oplopend tot € 82 mln. in 2031) nodig zijn om de verwachte instroom te kunnen afhandelen.

**Tabel 3 Productie conform meerjarenprognose
Mutatie PMJ/MPP-2026 in euro**

	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Rechtbank Handel	- 1.926.644	- 2.499.011	- 4.304.231	- 6.249.141	- 7.475.356	- 8.178.772
Rechtbank Familie	14.409.988	16.350.489	16.360.537	16.443.660	16.654.262	15.677.842
Rechtbank Bestuur	- 2.034.983	- 2.349.784	- 3.460.500	- 5.186.143	- 6.512.078	- 7.153.965
Rechtbank Straf	- 4.828.592	- 5.523.026	- 5.163.579	- 6.145.955	- 7.451.727	- 7.758.900
Rechtbank Kanton	- 3.847.580	- 4.431.003	- 5.927.456	- 7.806.087	- 9.640.806	- 10.781.592
Rechtbank Belasting	2.859.183	3.632.883	4.401.679	4.610.440	5.442.163	5.960.145
Totaal rechtbanken	4.631.373	5.180.548	1.906.450	- 4.333.226	- 8.983.542	- 12.235.243
Gerechtshof Handel	727.990	1.287.390	1.087.562	986.700	680.996	479.964
Gerechtshof Familie	- 859.444	- 829.705	- 997.877	- 1.105.407	- 1.190.686	- 1.310.508
Gerechtshof Straf	- 9.306.861	- 6.352.772	- 8.671.940	- 9.132.840	- 9.412.544	- 9.370.941
Gerechtshof Belasting	301.238	1.752.641	834.502	1.885.174	2.017.118	2.588.760
Totaal gerechtshoven	- 9.137.078	- 4.142.446	- 7.747.752	- 7.366.372	- 7.905.117	- 7.612.725
Centrale Raad van Beroep (CRvB)	587.712	999.365	1.359.293	1.076.071	36.323	- 252.212
Rechtbank Vreemdelingenzaken	- 18.142.418	- 51.421.734	- 58.754.062	- 58.754.062	- 61.439.701	- 61.439.701
Totalen rechtbanken, gerechtshoven en CRvB	- 22.060.411	- 49.384.267	- 63.236.071	- 69.377.589	- 78.292.036	- 81.539.881

5. Bijdrage voor gerechtskosten

De gerechtskosten in civiele en bestuurlijke zaken zijn conform het Bfr 2005 voor rekening van de gerechten. Het gaat onder andere om kosten voor getuigen, tolken en vertalers en deskundigen. De rechtspraak ontvangt hiervoor een financiële bijdrage.

**Tabel 4 mutatie bijdrage gerechtskosten conform systematiek Bfr 2005
x € 1.000**

	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Gerechtskosten	2.453	2.469	2.487	2.510	2.530	2.547
JenV-begroting 2026	2.929	2.943	2.961	2.965	2.959	2.959
Verschil t.o.v. begroting JenV 2025	476	474	474	455	429	412

De bijdrage voor gerechtskosten wordt bepaald door de gerechtskosten per zaak te vermenigvuldigen met het aantal in de begroting van het Ministerie van JenV opgenomen civiele en bestuursrechtelijke zaken.

Onder gerechtskosten per zaak wordt verstaan: de gerealiseerde gerechtskosten in civiele en bestuursrechtelijke zaken in het meest recente aan het begrotingsjaar voorafgaande jaar gedeeld door het aantal afgehandelde civiele en bestuursrechtelijke zaken in het desbetreffende begrotingsjaar.

6. Bijdrage voor overige kosten

De bijdrage voor overige kosten is opgebouwd uit bedragen voor vaste kosten van ondersteunende processen, megazaken in het strafrecht, het CBb en bijzondere kamers. De bijdrage is een vast bedrag dat niet afhankelijk is van het aantal zaken.

6.1. Vaste kosten

De vaste kosten worden lumpsum gefinancierd en maken ongeveer 42% van de totale bijdrage uit. Deze bijdrage is onder andere bedoeld voor lokale en landelijke ondersteunende processen, huisvesting, ICT en opleidingen. Voor de jaren 2026 en verder gaat dit om ongeveer € 670 mln.

In de reeks vaste kosten is een structurele reeks opgenomen voor de aanpassing van de vergoedingen voor honoraire rechters- en raadsheren-plaatsvervangers. De wijziging betreft het toekennen van de vergoeding gekoppeld aan het aantal voor een zitting geplande dagdelen en een verhoging van de vergoeding. Deze reeks wordt vanaf de volgende prijsperiode in de prijzen verwerkt.

Met het Ministerie van Financiën is afgesproken dat zij de huidige contracten Vakkennis contracten van de Categorie Vakkennis en Persoonlijke Ontwikkeling (VPO), die nog 4 jaar lopen financieel afhandelen. De kosten zijn ca. 4,5 mln. euro
De kosten zullen worden overgemaakt naar het Ministerie van Financiën.

6.2. Megazaken in het strafrecht

Megazaken in het strafrecht zijn grote zaken die zoveel tijd en capaciteit kosten dat toepassing van de normale productgroepprijzen voor strafzaken niet passend is. Bij de rechtbanken wordt in 2027 uitgegaan van een inschatting van ongeveer 3.900 megazittingsuren en bij de gerechtshoven van ongeveer 2.300. Elk megazittingsuur vergt voorbereiding en uitwerking.

De rechtbank Den Haag en het gerechtshof Den Haag zijn exclusief bevoegd om zaken die voortkomen uit de Wet internationale misdrijven (WIM) te behandelen. Deze zaken vragen om andere kennis en een andere voorbereiding dan de «normale» megazaken.
Zo moet voor deze zaken inzicht worden verkregen in verdragsrecht, recht van internationale organisaties en tribunalen ter zake van diverse leerstukken en internationale verdragen.

Bij de rechtbank Amsterdam en Rotterdam worden specifieke zaken in het kader van de Passagiersinformatieunit, Europees OM en IRK afgedaan. Alle concentratierechtbanken zijn bevoegd voor EOM zaken. Feitelijk worden ze in de opstartfase nu alleen in Amsterdam en Rotterdam aangebracht. Hier is in totaal ongeveer € 2 mln. voor nodig.

Tabel 5 Budgettaire gevolgen raming megazaken
x € 1.000

	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Megazaken rechtbanken	17.550	17.550	17.550	17.550	17.550	17.550
Megazaken gerechtshoven	11.500	11.500	11.500	11.500	11.500	11.500
SIM-zaken gerechtshof Den Haag	1.761	1.761	1.761	1.761	1.761	1.761
WIM-zaken rechtbank Den Haag	805	805	805	805	805	805
EOM/PNR/IRK	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000
Totaal begrotingsvoorstel 2026	33.616	33.616	33.616	33.616	33.616	33.616
J&V-begroting 2026	34.916	34.944	34.944	34.944	34.944	34.944
Verschil t.o.v. J&V-begroting 2026	1.301	1.328	1.328	1.328	1.328	1.328

6.3. College van Beroep voor het bedrijfsleven (CBb)

Het CBb is de hoogste rechter op het gebied van het economisch bestuursrecht. Het CBb behandelt zaken over bijvoorbeeld economische en landbouwsubsidies, regulering van markten, vervoer, meststoffen, dierenwelzijn, voedselkwaliteit, gezondheidsrecht, financieel toezicht, consumentenbescherming, mededingingsrecht en accountantstuchtrecht. In veel zaken speelt het recht van de Europese Unie een rol. Het CBb is daarmee een gespecialiseerde economische en Europeesrechtelijke bestuursrechter.

Vanaf 2026 wordt rekening gehouden met extra zaken en kosten als gevolg van de wet collectieve warmtevoorziening. Daarnaast wordt rekening gehouden met extra kosten tot en met 2029 als gevolg van de Tegemoetkoming vaste lasten (TVI)-zaken.

Daarnaast zijn er verscheidene wetsvoorstellen en beleidsintensiveringen in verschillende stadia van besluitvorming met te verwachten werklastergevolgen voor het CBb. Wanneer geïmplementeerd is het van belang dat deze gevolgen financieel gecompenseerd worden.

Tabel 6 Budgettaire gevolgen van de raming CBb
x € 1.000

	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Begrotingsvoorstel 2027	13.332	13.332	13.332	13.332	11.832	11.832
J&V-begroting 2026	12.615	12.115	9.898	9.898	9.898	9.898
Verschil t.o.v. J&V-begroting 2026	- 717	- 1.217	- 3.433	- 3.433	- 1.933	- 1.933

6.4. Bijzondere kamers

Bijzondere kamers zijn specifieke kamers van gerechten die, met uitsluiting van andere gerechten, bij wet bevoegd zijn verklaard om bepaalde zaken te behandelen. De meeste bijzondere kamers worden lumpsum gefinancierd. Het gaat om de douanekamer (rechtbank Noord-Holland, gerechtshof Amsterdam), de Ondernemingskamer (gerechtshof Amsterdam), de kamer voor het kwekersrecht (gerechtshof Den Haag), de octrooikamer (rechtbank Den Haag, gerechtshof Den Haag),

de merkenwetkamer (gerechtshof Den Haag), zaken in verband met de Wet administratiefrechtelijke handhaving verkeersvoorschriften (Mulderzaken bij het gerechtshof Arnhem-Leeuwarden), adviezen ingevolge de Wet overdracht tenuitvoerlegging (WOTS, gerechtshof Arnhem-Leeuwarden), de Centrale Grondkamer (gerechtshof Arnhem-Leeuwarden), de kamer voor bijzondere competentiezaken bestuurszaken (Autoriteit Consument & Markt, rechtbank Rotterdam), de maritieme kamer (rechtbank Rotterdam), de liaisonrechter (rechtbank Den Haag) en de raden penitentiaire kamer (gerechtshof Arnhem-Leeuwarden).

Vanuit de bijdrage voor de bijzondere kamers worden ook het Adviescollege Levenslanggestraften (gerechtshof Arnhem-Leeuwarden) en Octrooizaken Benelux (gerechtshof Den Haag) gefinancierd.

Tabel 7 Budgettaire gevolgen van de raming bijzondere kamers Rechtspraak
x € 1.000

	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Bijzondere Kamers	19.919	20.035	20.035	20.035	20.035	20.035
Netherlands Commercial Court	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000
Totaal begrotingsvoorstel 2027	20.919	21.035	21.035	21.035	21.035	21.035
JenV-begroting 2026	18.307	18.261	18.241	18.229	18.235	18.235
Verschil t.o.v. JenV-begroting 2026	- 2.612	- 2.774	- 2.795	- 2.806	- 2.800	- 2.800

In de prognose wordt uitgegaan van een nog niet gefinancierde bijdrage voor het Adviescollege levenslanggestraften van € 0,8 mln. en extra zaken als gevolg van de wet collectieve warmtebron als bijzondere competentiezaken bij de rechtbank Rotterdam. Daarnaast worden extra kosten geprognosticeerd voor de Ondernemingskamer door de invoering van de Wet aanpassing geschillenregeling en verduidelijking ontvankelijkheidseisen enquêteprocedure (Wagevoe) per 1 januari 2025. Het Centraal Intakebureau Vreemdelingenzaken (CIV) gaat de formatie uitbreiden ivm. de hogere instroom vreemdelingenzaken.

NCC(A)

De Rechtspraak ontvangt op basis van griffierechten jaarlijks een bijdrage van het Ministerie van JenV voor de Netherlands Commercial Court (NCC, rechtbank Amsterdam) en de Netherlands Commercial Court of Appeal (NCCA, gerechtshof Amsterdam).

Overig

Binnen de Rechtspraak zijn er enkele instituties die een geoormerkte bijdrage ontvangen. Hierbij gaat het om opleidingen voor het kenniscentrum van The International Association of Refugee and Migration Judges (IARMJ, (rechtbank Den Haag), het Centraal Intakebureau Vreemdelingenzaken (rechtbank Den Haag) en het landelijk kwaliteitsbureau Curatoren, Beschermingsbewindvoerders en Mentoren (CBM) bij de rechtbank Oost-Brabant.

Totaal is er voor wat betreft de bijzondere kamers sprake van een verwacht tekort van € 2,7 mln.

7. Taken niet-Bfr 2005

De Rechtspraak voert een aantal activiteiten uit voor het Ministerie van JenV die niet tot rechtspraak in de zin van de Wet RO behoren en ontvangt middelen om de kosten te dekken.

Tabel 8 niet-Besluit financiering rechtspraak 2005 (Bfr 2005) taken
x € 1.000

	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Tuchtrecht	3.710	3.710	3.710	3.710	3.710	3.710
Commissies van toezicht voor het gevangeniswezen	9.728	9.728	9.728	9.728	9.728	9.728
Overige	112	112	112	112	112	112
Totaal begrotingsvoorstel 2027	13.551	13.551	13.551	13.551	13.551	13.551
J&V-begroting 2026	11.247	11.247	11.247	11.247	11.247	11.247
Verschil t.o.v. JenV-begroting 2026	- 2.303	- 2.303	- 2.303	- 2.303	- 2.303	- 2.303

Tuchtrecht

Bij tuchtrecht gaat het om de kosten die gerechten maken voor tuchtcolleges. Tuchtcolleges in eerste aanleg, zoals de raden van discipline (advocatuur), de kamers voor het notariaat en de kamer voor gerechtshouders, zijn zelfstandige colleges die veelal voor de bemensing, de huisvesting of de plaats van zaakbehandeling grotendeels van een gerecht afhankelijk zijn. De bepalingen over bekostiging van de Wet RO en het Bfr 2005 zijn op deze colleges niet van toepassing. Met de gerechten die het aangaat worden, buiten de Raad voor de rechtspraak om, afspraken gemaakt. De bedragen worden overeengekomen tussen de desbetreffende gerechten en de tuchtcolleges die vallen onder de beleidsverantwoordelijkheid van het Ministerie van JenV.

Secretariaten van de Commissies van Toezicht voor het gevangeniswezen

De gerechten verrichten ten behoeve van de Commissies van Toezicht (CvT) voor het gevangeniswezen secretariaatswerkzaamheden in het kader van de behandeling van klachten van gedetineerden bij DJI. Deze werkzaamheden worden volledig door de opdrachtgever (Ministerie van JenV) gefinancierd. De kosten van de secretariaten van de CvT's worden geraamd op basis van het aantal klachten, grieven en de gerealiseerde kosten. De totaal geraamde kosten in 2026 en verder komen uit op € 9,7 mln. per jaar. Dit bedrag is inclusief het door de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) gefinancierde kenniscentrum CvT's bij de rechtbank Midden-Nederland. Het aantal klachten en grieven van gedetineerden is sterk gestegen en daarmee ook de kosten voor de rechtspraak. Vanaf 2026 is de bijdrage voor de secretariaten van de CvT's daardoor niet meer toereikend om die kosten te dekken.

8. Aanvraag leenfaciliteit

Voor investeringen maakt de Rechtspraak gebruik van de leenfaciliteit bij het Ministerie van Financiën. Op grond van de meerjarige investeringsplannen uit de jaarplannen 2026 van de gerechten, het Bureau van de Raad voor de rechtspraak en de landelijke diensten IV-organisatie Studiecentrum Rechtspleging en het Landelijk Dienstencentrum voor de Rechtspraak ontstaat het volgende beroep op de leenfaciliteit.

Tabel 9 Aanvraag leenfaciliteit
x € 1.000

	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Aanvraag leenfaciliteit	34.996	24.000	24.000	24.000	24.000	24.000

De Rechtspraak staat voor de opgave haar informatievoorziening en digitale dienstverlening verder te verbeteren en te vernieuwen. Om deze doelstelling te realiseren zijn investeringen noodzakelijk in digitale systemen die de toegankelijkheid van de rechtspraak voor burgers en andere rechtzoekenden vergroten. Daarnaast wordt geïnvesteerd in de verdere digitalisering van werkprocessen binnen alle rechtsgebieden.

Ook worden investeringen gedaan ter versterking van de digitale weerbaarheid van de organisatie. Hierbij gaat het onder meer om maatregelen ter bescherming tegen Denial-of-Service (DoS)-aanvallen en om de verdere verhoging van de informatiebeveiliging van netwerken, systemen en gegevensopslag.

Ten slotte wordt geïnvesteerd in de vernieuwing en instandhouding van de IT-basisvoorzieningen voor de gerechten, waaronder digitale werkplekken en laptops, voorzieningen voor telehoren en videoconferenties en de verdere ontwikkeling van digitale zittingszalen.

Deze investeringen dragen bij aan een toekomstbestendige, veilige en toegankelijke Rechtspraak.

9. Ontwikkeling eigen vermogen

In 2025 heeft de Rechtspraak na storting van een bedrag van € 32,2 mln. aan minderwerk in de egalisatierekening een positief resultaat geboekt van € 1,5 mln. Hierdoor is het eigen vermogen van de Rechtspraak per eind 2025 € 15,8 mln. Op basis van de nu bekende gegevens is de inschatting dat over 2026 een nihil resultaat zal worden behaald.

Tabel 10 Opbouw eigen vermogen Rechtspraak
x € 1.000

	2025	2026	2027
Eigen vermogen per 1-1	14.289	15.834	15.834
(Prognose) resultaat	1.545	–	0
Eigen vermogen per 31-12	15.834	15.834	15.834
Aanzuivering eigen vermogen (vordering)	–		
	2025	2026	2027
Eigen vermogen per 1-1	15.834	15.834	15.834

10. Doorlooptijden

Hieronder is de realisatie van doorlooptijden te zien van door de Rechtspraak afgedane zaken. De doorlooptijd van een zaak is de tijd die verstrijkt tussen het instromen en het uitstromen van een zaak bij een

gerechtelijke instantie, uitgedrukt in dagen. De Rechtspraak heeft voor vrijwel alle soorten zaken (maximum) normen ontwikkeld voor doorlooptijden. Dit worden de standaarden genoemd. Het behalen van deze standaarden doet de Rechtspraak niet alleen, hierin werkt de Rechtspraak samen met andere procespartijen.

In tabel 11 wordt het percentage zaken weergegeven dat in 2025 is uitgestroomd binnen de genormeerde doorlooptijd. De tabel rapporteert per rechtsgebied² met nadere specificatie voor een tweetal zaakstroomgroepen onder bestuur.

De mate waarin de genormeerde doorlooptijd wordt behaald, verschilt sterk per soort gerecht en per rechtsgebied. Gerechten streven naar realisatie van de doorlooptijdnormen. Het wegwerken van oudere voorraden kan tijdelijk leiden tot langere doorlooptijden, maar zorgt op de lange termijn voor een jongere werkvoorraad. De aanwezigheid van voldoende rechterlijke capaciteit is een belangrijke randvoorwaarde voor het kunnen halen van de doorlooptijdstandaarden.

Tabel 11 Percentage zaken uitgestroomd binnen de genormeerde doorlooptijd

Rechtsgebied	% Standaard gehaald in 2025
Bestuur	
Rechtbanken	37%
<i>waarvan belastingzaken</i>	19%
<i>waarvan vreemdelingenzaken</i>	59%
Gerechtshoven (belastingzaken)	18%
CBb	9%
CRvB	3%
Familie- en jeugdrecht	
Rechtbanken	69%
Gerechtshoven	49%
Handel, inclusief kanton	
Rechtbanken	72%
Gerechtshoven	28%
Strafrecht	
Rechtbanken	33%
Gerechtshoven	23%
Toezicht (CBM en insolventies)	
Rechtbanken	64%

² Voor de interne sturing worden tientallen zaakstromen onderscheiden. Ten behoeve van de leesbaarheid worden hier en in het jaarverslag de cijfers geaggregeerd op het niveau van rechtsgebied.

